

Opiskeluhuolto- suunnitelma

28.8.2023

HELSINGIN
KONSERVATORIO
Rohkeasti klassinen

Sisällysluettelo

1. Opiskeluhooltosuunnitelma
2. Opiskeluhoollon tavoitteet
3. Opiskeluhoolto ja oppimisen tuki Helsingin Konservatoriossa
4. Yhteisöllinen opiskeluhoolto ja sen toimintatavat
5. Yksilökohtainen opiskeluhoolto
 - 5.1 Opettajan rooli opiskeluhoollossa
 - 5.2 Kuraattori- ja psykologipalvelut
 - 5.2.1 Kuraattori
 - 5.2.2 Psykologi
 - 5.3 Opiskeluterveydenhuollon palvelut
 - 5.4 Monialainen asiantuntijaryhmä
6. Opinto-ohjaus ja muu oppimisen tuki
7. Koulutukseen osallistumisen seuranta, opintojen keskeyttämisen ja poissaolojen ehkäiseminen ja niihin liittyvät toimenpiteet
8. Yhteistyö opiskelu- ja työkyvyn ylläpitämisen, liikunnan ja terveystiedon opetuksen sekä ammatillisten tutkinnon osien opetuksen välillä
9. Opiskelijoiden terveydentilan ja toimintakyvyn muutoksista johtuvien ja muiden ongelmien varhaista tunnistamista edistävät toimenpiteet
10. Yhteistyö opiskelijoiden ja heidän huoltajiensa kanssa
11. Muita ohjeita
 - 11.1 Suunnitelma opiskelijoiden ja oppilaiden suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä
 - 11.2 Toiminta äkillisissä kriiseissä sekä uhka- ja vaaratilanteissa
 - 11.3 Esteettömyys ja tapaturmien ehkäiseminen
 - 11.4 Päihteet ja savuttomuus
12. Opiskeluhoollosta tiedottaminen
13. Opiskeluhooltosuunnitelman toteutuminen ja seuraaminen
14. Opiskeluhooltoryhmä

Liite 1: Suunnitelma opiskelijoiden ja oppilaiden suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä (liite 1)

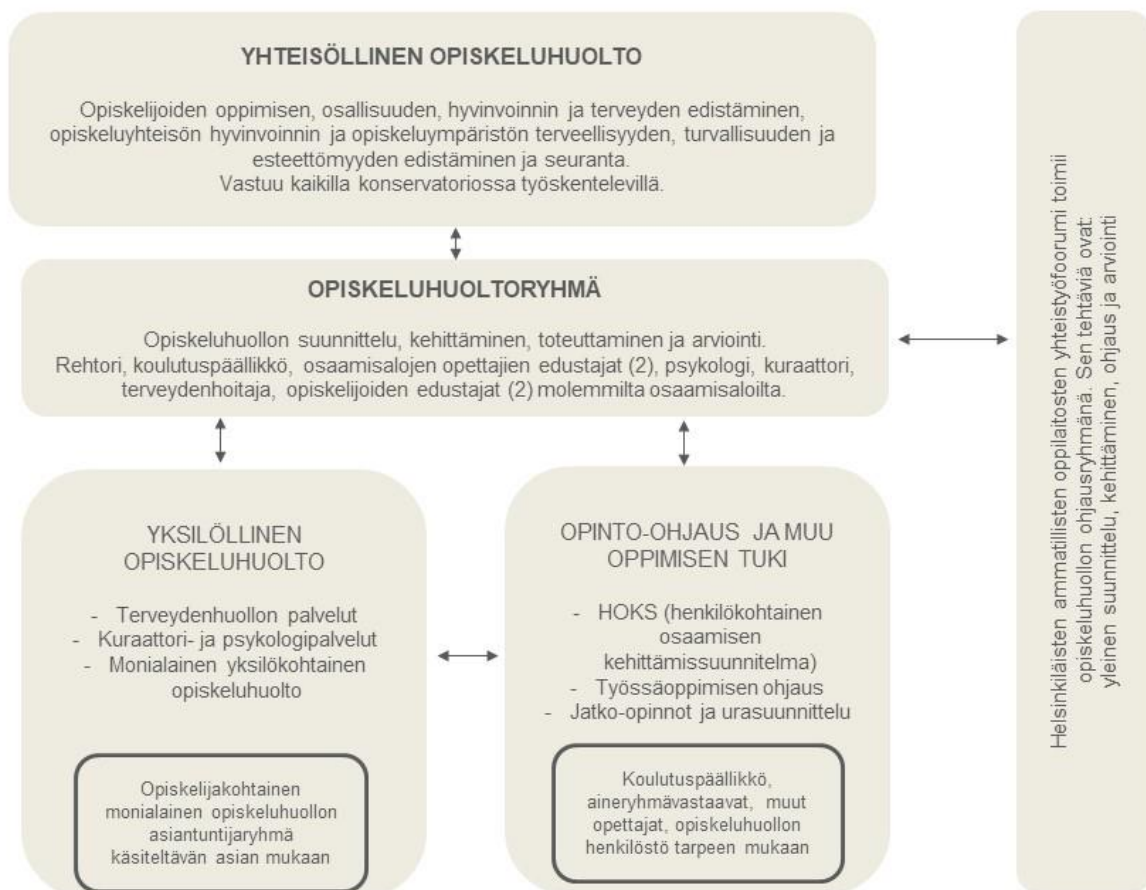
1. Opiskeluhooltosuunnitelma

Helsingin Konservatorion opiskeluhooltosuunnitelma on laadittu opiskeluhoollon toteuttamista, arviointia ja kehittämistä varten yhteistyössä henkilöstön sekä musiikkialan perustutkinnon opiskelijoiden ja heidän huoltajiensa kanssa. Suunnitelma perustuu oppilas- ja opiskelijahuoltolakiin ([1287/2013, 13 §](#)), siihen tehtyihin muutoksiin [377/2022](#) sekä opetushallituksen 12.3.2018 antamiin opiskeluhooltosuunnitelmaa koskeviin määräyksiin [OPH-285-2018](#).

2. Opiskeluhoollon tavoitteet

Ammatillisen koulutuksen opiskeluhoollon tavoitteena on edistää opiskelijoiden oppimista, fyysistä ja psyykkistä terveyttä ja sosiaalista hyvinvointia sekä huolehtia oppilaitosyhteisön hyvinvoinnista ja opiskeluympäristön terveellisyydestä, turvallisuudesta ja esteettömyydestä. Opiskeluhoolltoa toteutetaan sekä yhteisöllisenä että yksilökohtaisena opiskeluhoolltona.

Opiskeluhoollon toiminnan avulla tuetaan yhteisöllistä ja yksilöllistä hyvinvointia sekä terveellisen ja turvallisen oppimisympäristön syntymistä. Opiskeluhoollon avulla tuetaan oppimista sekä tunnistetaan, lievennetään ja ehkäistään mahdollisimman varhain oppimisen esteitä, oppimisvaikeuksia ja opiskeluun liittyviä muita ongelmia. Opiskeluhoollto on kaikkien oppilaitoksessa työskentelevien ja opiskeluhoolltopalveluista vastaavien työntekijöiden tehtävä.

21.3.2023

3. Opiskeluhoito ja oppimisen tuki Helsingin Konservatoriossa

Opiskelijalla on oikeus saada maksutta sellainen opiskeluhoito, jota opetukseen tai koulutukseen osallistuminen edellyttää. Opiskeluterveydenhoito on opiskelijalle maksutonta lukuun ottamatta yli 18-vuotiaiden opiskelijoiden sairaanhoitopalveluita.

Arvio Helsingin Konservatorion ammatillisen koulutuksen opiskelijahuoltopalveluiden kokonaistarpeesta kattaa sekä yksilöllisessä että yhteisöllisessä opiskeluhoitossa ja opiskeluhoiton yhteistyössä tarvittavat resurssit. Opiskeluhoiton kokonaisuuteen sisältyviä opiskeluhoiton palveluita ovat psykologi- ja kuraattoripalvelut, opiskeluterveydenhoiton palvelut sekä opinto-ohjaus ja muut tarvittavat oppimisen tukitoimet. Helsingin Konservatoriossa opiskelijoiden käytävissä ovat kuraattori, psykologi ja terveydenhoitaja noin yhtenä päivänä viikossa / asiantuntija. Käytävissä olevana resurssina tämä tarkoittaa yhteensä 0,60 henkilötyövuotta, joka nykytarpeen mukaan on riittävä. Opinto-ohjauksen ja muihin tarvittaviin oppimisen tukitoimien tarve on em. lisäksi 0,50 henkilötyövuotta (opinto-ohjaaja, pianovirityksen lehtori, tukea tarvitsevien opiskelijoiden opettajat, muut erityistä tukea tarvitsevien opiskelijoiden ohjaajat).

Opiskeluhoito on suunniteltu ja toteutetaan ottaen huomioon musiikkialan erityispiirteet ja opiskelijoiden tarpeet. Musiikkialan perustutkintokoulutukseen ei liity tutkintoaikoittaisia terveydentilavaatimuksia. Hyvä kuulo on välttämätön sekä musiikin että pianovirityksen osaamisalan opiskelijoille, jotta he kykenevät suoriutumaan opinnoistaan ja toimimaan koulutuksensa mukaisissa työtehtävissä. Musiikkialan ammatissa toimimiseen liittyvistä terveydentilaan koskevista suosituksista kerrotaan opinto-oppaassa, hakuoppaassa sekä konservatorion verkkosivuilla.

Helsingin Konservatoriossa opiskeluhoitoa toteutetaan yhteistyössä opiskelijoiden ja alaikäisten opiskelijoiden osalta heidän huoltajiensa sekä tarvittaessa muiden yhteistyötahojen kanssa. Opiskeluhoito kuuluu kaikkien oppilaitoksissa työskentelevien ja opiskeluhoitopalveluista vastaavien työntekijöiden tehtäviin. Ensisijainen vastuu opiskeluyhteisön hyvinvoinnista ja oppimisympäristöjen turvallisuudesta on oppilaitoksen henkilökunnalla. Opiskeluhoitohenkilöstö toimii yhteistyössä muun henkilöstön kanssa ja on henkilökunnan tukena opiskeluhoitoon liittyvissä asioissa.

Opiskelijalle on järjestettävä mahdollisuus keskustella henkilökohtaisesti opiskeluhoiton psykologin tai kuraattorin kanssa viimeistään seitsemäntenä oppilaitoksen työpäivänä sen jälkeen, kun opiskelija on tätä pyytänyt. Kiireellisissä tapauksissa mahdollisuus keskusteluun on järjestettävä samana tai seuraavana työpäivänä. Helsingissä resursoinnin lähtökohtana on yksi psykologi 780 ja yksi kuraattori 670 opiskelijaa kohti.

Terveydenhuollon osalta kiireellisissä tapauksissa otettava suoraan yhteys omalle terveysasemalle.

Lisää tietoja Helsingin kaupungissa toimivien ammatillisten oppilaitosten opiskeluhoitosta löytyy osoitteesta www.toisenasteenyhteys.fi. Sivusto on tarkoitettu kaikille Helsingissä toisen asteen koulutuksessa (lukio ja ammatillinen koulutus) opiskeleville, heidän huoltajilleen sekä oppilaitosten henkilöstölle. Sivustolta löytyy tukea opiskeluun ja hyvinvointiin liittyvissä asioissa.

4. Yhteisöllinen opiskeluhoito ja sen toimintatavat

Helsingin Konservatorion opiskeluhoitoryhmän (yhteisöllinen hyvinvointiryhmä) tehtävänä on vastata konservatorion opiskeluhoiton suunnittelusta, kehittämisestä, toteuttamisesta ja arvioinnista opiskeluhoiton osa-alueet huomioon ottaen. Ryhmää johtaa apulaisrehtori ja siihen kuuluvat rehtori, osaamisalueiden opettajien edustajat (2), psykologi, kuraattori, terveydenhoitaja ja opiskelijoiden edustajat (2). Ryhmä kokoontuu noin neljä kertaa lukuvuoden aikana.

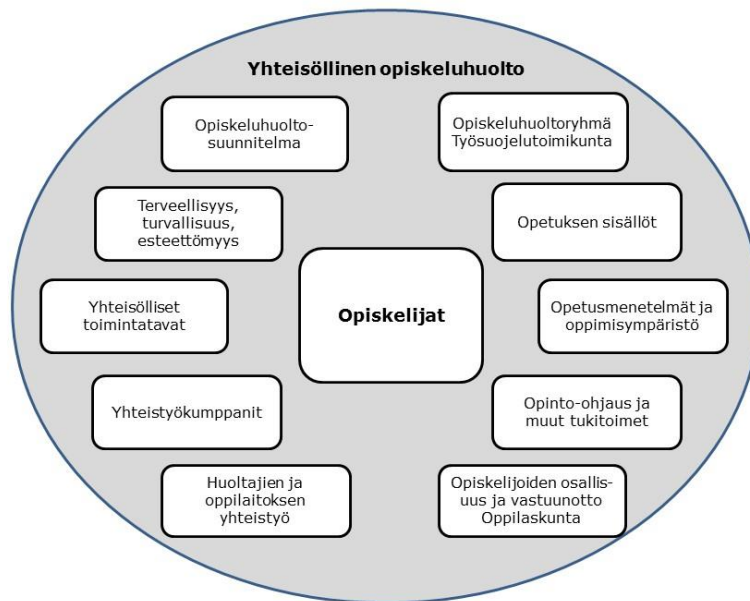
Yllä mainituissa ryhmissä ei käsitellä yksittäisen opiskelijan tai ryhmän asioita, jotka kuuluvat yksilöllisen opiskeluhoiton tapauskohtaisesti koottavan monialaisen asiantuntijaryhmän vastuulle.

Opiskeluhoitoryhmä vastaa yhteisöllisen opiskeluhoollon kokonaisuuden toimimisesta. Se suunnittelee, kehittää, toteuttaa ja arvioi opiskeluhoollon ottaen huomioon kaikki sen osa-alueet. Tietoa toiminnan kehittämiseksi kerätään opiskeluhoollon työntekijöiltä, opiskelijoilta, opettajilta ja muulta henkilöstöltä sekä mm. kouluterveyskyselyiden avulla. Opiskeluhoitoryhmässä sovitaan myös käytännön yhteistyötoimista terveystarkastusten ja muun opiskeluterveydenhuollon toteuttamiseksi. Opiskeluhoitoryhmä laatii lukuvuosittaisen opiskeluhoollon toteuttamissuunnitelman.

Toiminta äkillisissä kriiseissä, uhka- ja vaaratilanteissa kuvataan oppilaitoksen kriisisuunnitelmassa.

Yhteistyötä tehdään opiskelijoiden ja heidän huoltajiensa kanssa tarpeen mukaan. Suurin osa konservatorion ammatillisen koulutuksen opiskelijoista on täysi-ikäisiä, jonka vuoksi huoltajien osallisuus koskee vain alle 10 % opiskelijoista. Oppivelvollisten opiskelijoiden huoltajat pyritään saamaan mukaan HOKS-keskusteluihin opintojen alusta alkaen. Oppivelvollisten huoltajat saavat sekä konservatoriosta että Eiran aikuislukiosta Wilma-tunnukset voidakseen seurata huollettavansa suorituksia ja läsnäoloja oppitunneilla.

Yhteistyötä tehdään myös tarpeen mukaan Etsivän nuorisotyön ja lastensuojelun kanssa sekä konsultaation että opiskelijan tukemisen muodossa. Oppilaitoksen opiskeluhoitoryhmä tuo esille käsiteltäviä asioita ja huomioita oppilaitoksen arjesta. Opiskeluhoollon asiantuntijat pitävät yhteyttä tarpeen mukaan koulutuspäällikön kanssa jakaen tietoa ja toiveita opiskeluyhteisön tukemiseksi. Opiskeluhoollon asiantuntijat tapaavat opiskelijoita vuosittain ns. hyvinvointituntien yhteydessä. Opintojen alusta alkaen asiantuntijat ovat mukana oppilaitoksen yhteisissä päivissä, jolloin opiskelijat ja opettajat voivat tutustua heihin.

5. Yksilökohtainen opiskeluhoolto

Yksilökohtaisella opiskeluhoollolla tarkoitetaan opiskelijalle annettavia opiskeluhoollon palveluja, joita ovat

- opiskeluhoollon psykologi- ja kuraattoripalvelut
- opiskeluterveydenhuolto
- yksittäistä opiskelijaa koskeva monialainen opiskeluhoolto, jota toteutetaan tapauskohtaisesti koottavassa monialaisessa asiantuntijaryhmässä

Yksilökohtaisen opiskeluhoollon tehtävänä on edistää ja tukea opiskelijan hyvinvointia, terveyttä ja opiskelukykyä. Tavoitteena on myös varhaisessa vaiheessa ehkäistä ongelmia ja huolehtia tarvittavien yksilöllisten tukitoimien järjestämisestä.

Yksilökohtaista opiskeluhoitoa toteutetaan yhteistyössä opiskelijan kanssa ja hänen suostumuksellaan. Lähtökohdiana on opiskelijaa arvostava, hänen mielipiteitään kuunteleva ja luottamusta rakentava vuorovaikutus.

5.1 Opettajan rooli opiskeluhoitossa

Musiikkialan ammatillisessa koulutuksessa opiskelijat saavat paljon henkilökohtaista opetusta. Erityisesti pääinstrumentin opettajalla on tärkeä rooli ongelmien varhaisessa tunnistamisessa, puheeksi ottamisessa ja ennalta ehkäisemisessä. Opettaja voi tarvittaessa ohjata opiskelijan kuraattorin tai psykologin vastaanotolle. Opiskelijoita kannustetaan opintojen alusta lähtien tulemaan avoimesti keskustelemaan mahdollisista huolistaan ja ongelmistaan. Opettajien rooli opiskeluhoitossa on merkittävä, koska opiskelijahuoltolain mukaan ensisijainen vastuu opiskeluyhteisön hyvinvoinnista on oppilaitoksen henkilökunnalla.

5.2 Kuraattori- ja psykologipalvelut

Jos oppilaitoksen tai opiskeluhoiton työntekijällä nousee huoli opiskelijasta (esimerkiksi opiskeluun, psyykkiseen toimintakykyyn, sosiaalisiin suhteisiin tai elämäntilanteeseen liittyvistä haasteista), tulee hänen ohjata opiskelija psykologi- tai kuraattoripalveluiden piiriin. Psykologiin tai kuraattoriin voidaan ottaa yhteyttä opiskelijan luvalla. Mikäli opiskelijalta ei saada lupaa, voidaan psykologia tai kuraattoria konsultoida kertomatta opiskelijan nimeä. Opiskelija voi myös halutessaan itse olla suoraan yhteydessä psykologiin tai kuraattoriin.

Opiskelijalle pyritään järjestämään mahdollisuus keskustella henkilökohtaisesti opiskeluhoiton psykologin tai kuraattorin kanssa viimeistään seitsemäntenä oppilaitoksen työpäivänä sen jälkeen, kun opiskelija on tätä pyytänyt. Kiireellisissä tapauksissa mahdollisuus pyritään järjestämään samana tai seuraavana työpäivänä.

Helsingin Konservatorion kuraattori- ja psykologipalvelut järjestää Helsingin kaupungin opetustoimi. Sekä kuraattori- että psykologi ovat tavattavissa konservatoriossa sovittuina aikoina. Keskustelut ovat luottamuksellisia, vapaaehtoisia ja opiskelijalle maksuttomia. Kuraattorin ja psykologin työn perustana on vaitiolovelvollisuus.

5.1.1 Kuraattori

Kuraattori on sosiaalihuollon ammattihenkilö ja sosiaalisen hyvinvoinnin asiantuntija.

Kuraattorin kanssa keskustelemaan voi hakeutua esimerkiksi, jos opiskelijalla on poissaoloja ja/tai opinnot eivät etene, on oppimisvaikeuksia, toimeentulo tai asuminen mietityttää, ihmissuhteissa on ristiriitoja, itsellä tai läheisellä on kriisi tai vaikea elämäntilanne, itsellä tai läheisellä on päihdeongelma.

5.2.2 Psykologi

Psykologi on psyykkisen kehityksen ja hyvinvoinnin asiantuntija.

Opiskelija voi hakeutua psykologin vastaanotolle esimerkiksi, jos opiskelu ei suju tai kiinnostusta, opiskelijalla on opiskelupaineita, jännitystä, stressiä, hän on masentunut tai ahdistunut, elämässä tapahtuu vaikeita muutoksia, hän tarvitsee tukea ihmissuhteissaan (kaverit, perhe, seurustelu ym.) tai jos opiskelija on jollain muulla tavalla huolissaan psyykkisestä hyvinvoinnistaan.

5.3 Opiskeluterveydenhuollon palvelut

Terveydenhoitaja kutsuu kaikki ensimmäisen lukuvuoden opiskelijat terveystapaamiseen, jossa kartoitetaan opiskelijan terveydentilaa ja terveystottumuksia. Kaikilta opiskelijoilta testataan myös kuulo. Terveystapaamisiin osallistuminen on vapaaehtoista.

Opiskeluterveydenhuolto sisältää opiskelijan terveyden- ja sairaudenhoitopalvelut, joita ovat mm.

- yksilölliset terveystapaamiset / terveystarkastukset
- terveysneuvonta
- laboratoriotarkastukset tarvittaessa
- kutsuntatarkastukset keväisin
- ehkäisyneuvonta
- sairastuvastuvastuu ja hammashoito oman terveysaseman kautta (terveydenhoitaja opastaa)

Opiskeluterveydenhuollon terveydenhoitajan tilat sijaitsevat Liiketalousopisto Perhon ravintolakoulun yhteydessä (Perhonkatu 10, 00100 Helsinki) ja opiskelija voi varata itselleen sopivan ajan terveydenhoitajan tapaamiseen. Opiskelija voi tarvittaessa päästä terveydenhoitajan vastaanotolle myös ilman ajanvarausta arkipäivisin.

Koululääkärille on mahdollista varata aika terveydenhoitajan kautta. Lisäksi psykiatrisen sairaanhoitajan palvelut ovat opiskelijoiden käytettävissä, ja ajanvaraus tapahtuu terveydenhoitajan kautta.

Opiskelijoiden hammashoidosta huolehtii oman asuin- tai opiskelukunnan hammashoitola. Hammashoito on maksutonta alle 18-vuotiaille.

5.4 Monialainen asiantuntijaryhmä

Yksittäistä opiskelijaa koskevat asiat käsitellään tarvittaessa ja opiskelijan suostumuksella tapauskohtaisesti koottavassa asiantuntijaryhmässä. Asiantuntijaryhmä kootaan yksittäisen opiskelijan tai opiskelijaryhmän opiskeluun liittyvän tuen tarpeen selvittämiseksi ja palvelujen järjestämiseksi. Ryhmän kokoamisen tarpeen arvioi ja ryhmän kokoaa se opiskeluhuollon palvelujen edustaja, joka saa tiedon asiasta.

Asiantuntijaryhmän tapauskohtainen kokoonpano perustuu yksilölliseen harkintaan, käsiteltävään asiaan ja siinä vaadittavaan osaamiseen. Ryhmän perustaja nimeää asiantuntijoita jäseneksi vain opiskelijan suostumuksella. Ryhmän perustaja kertoo opiskelijalle ymmärrettävästi opiskeluhuollon menettelytavoista sekä hänen oikeuksistaan ja häneen vaikuttavista asioista.

Asiantuntijaryhmä nimeää keskuudestaan vastuuhenkilön, joka perustaa opiskelijakohtaisen opiskeluhuoltokertomuksen. Vastuuhenkilö huolehtii siitä, että opiskeluhuoltokertomus, suostumukset ja muut dokumentit kirjataan, tallennetaan oppilashallintojärjestelmän Wilma-käyttöliittymän muistioihin. Vastuuhenkilö myös antaa asiantuntijaryhmän jäseniksi nimetyille erilliset oikeudet kyseiseen opiskeluhuoltokertomukseen. Muistiot ovat vain asianomaisten nähtävissä Wilmassa. Helsingin Konservatorion opiskeluhuoltorekisteriä ylläpitää apulaisrehtori.

Yksilökohtaisen opiskeluhuollon yhteistyössä ja tietojen luovutuksen periaatteissa noudatetaan Opetushallituksen antamaa ohjeistusta; [Opiskelijan tietojen luovutus koulutuksesta hyvinvointialueille 1.1.2023 alkaen | Opetushallitus \(oph.fi\)](#)

Tarvittaessa asiantuntijaryhmä tekee yksittäisen opiskelijan edun mukaisesti yhteistyötä eri alojen ammattilaisten ja viranomaisten, kuten erikoissairaanhoidon, sosiaalitoimen, lastensuojelun, poliisin, nuorisotoimen kanssa.

Opiskeluhuollon asiantuntijat viestivät opiskelijoiden kanssa oppilaitoksen Wilmassa, jonka kautta he voivat sopia tapaamisia tai terveydenhoitaja kutsua opiskelijoita terveystarkastuksiin. Tarvittaessa opiskeluhuollon asiantuntija on mukana opiskelijan HOKSin laadinnassa.

6. Opinto-ohjaus ja muu oppimisen tuki

Opinto-ohjaus kuuluu koko oppilaitosyhteisölle, joka pyrkii tukemaan ja ohjaamaan opiskelijaa. Ohjaustoiminta muodostaa jatkumon, jonka tarkoituksena on tukea opiskelijaa koko opiskelun ajan sekä kehittää hänen valmiuksiaan tehdä koulutusta ja elämänuraa koskevia valintoja ja ratkaisuja. Päävastuu opinto-ohjauksen järjestämisestä on apulaisrehtorilla ja pianovirityksen osaamisalan lehtorilla. Jokaiselle opiskelijalle laaditaan henkilökohtainen osaamisen kehittämissuunnitelma (HOKS).

Opinto-ohjausta järjestetään opintoihin liittyvänä, henkilökohtaisena, ryhmäohjauksena ja muuna ohjauksena. Opiskelija saa opinto-ohjausta opiskelunsa tueksi ja valintojen tekemiseen, jotta hän kykenee suunnittelemaan opiskelujensa sisällön ja rakenteen omien voimavarojensa mukaisesti. Opinto-ohjauksella myös edistetään opiskelijoiden yhteisöllisyyttä koko koulutuksen ajan.

Oppisisältöihin ja jatko-opintoihin liittyvä ohjaus kuuluu opettajille. Opiskelijan tärkein ohjaaja hänen soiton- tai laulunopiskelussaan on pääinstrumentin opettaja, jonka opiskelija tapaa säännöllisesti viikoittain. Oman pääinstrumenttinsa instrumenttiryhmän vastaavalta opettajalta opiskelija saa tietoa oman pääinstrumenttinsa opintojen erityispiirteistä sekä ammattiosaamisen näyttöihin ja opintosuorituksiin valmistautumisesta ja ohjelmistoista. Opiskelijoille järjestetään myös ryhmätapaamisia instrumenttiryhmittäin koko opintojen ajan. Opiskelijan ammattiosaamisen näyttöihin liittyvästä ohjauksesta huolehtii näyttöjen vastuopettaja. Työelämä ja ura-ajatteluun ohjausta annetaan mm. Musiikkialan toimintaympäristössä toimiminen -tutkinnon osan opetuksessa. Pääinstrumentin opettajat opastavat myös sopivien jatko-opintopaikkojen valinnassa.

Kaksoistutkintoa opiskelevilla on opintojen alusta lähtien opintojen ohjaajana lukio-opintojen osalta Eiran aikuislukion opinto-ohjaaja. Koulutuspäällikkö ja aikuislukion opinto-ohjaaja toimivat tiiviissä yhteistyössä opiskelijoiden opintojen tukemiseksi.

Opintojen ohjauksesta on laadittu oma suunnitelmansa.

7. Koulutukseen osallistumisen seuranta, opintojen keskeyttämisen ja poissaolojen ehkäiseminen ja niihin liittyvät toimenpiteet

Uusille opiskelijoille järjestetään orientaatioviikolla yhteisiä kohtaamisia niin opettajien, tutoropiskelijoiden kuin opiskeluhuollon asiantuntijoidenkin kanssa. Näillä ryhmäytymisillä pyritään luomaan alusta alkaen jokaiselle uudelle opiskelijalle tunne, että hän on yhteisön jäsen. Tämä auttaa sitoutumaan opiskeluun heti alusta alkaen.

Koulutuksen keskeytymistä ehkäisevistä toimenpiteistä yksi keskeinen on läsnä- ja poissaolojen seuranta. Koulupoissaoloissa noudatetaan varhaisen puuttumisen mallia. Opettajat seuraavat opiskelijoiden osallistumista opetukseen ja ottavat poissaolot puheeksi, jos niitä kertyy yli kolme / opintojakso. Opettajat myös raportoivat poissaolokerroista apulaisrehtorille. Apulaisrehtori keskustelelee tarvittaessa opiskelijan kanssa, mikäli poissaoloja ei ole pystytty vähentämään. Apulaisrehtori voi keskusteltuaan ko. opiskelijan kanssa ohjata hänet keskustelemaan kuraattorin tai psykologin kanssa, jotta poissaoloihin vaikuttaviin syihin päästäisiin käsiksi ja läsnäoloa voitaisiin edistää. Mikäli poissaolot jatkuvat ilman perusteltua syytä, opiskelija kutsutaan keskustelemaan opinnoistaan rehtorin kanssa.

8. Yhteistyö opiskelu- ja työkyvyn ylläpitämisen, liikunnan ja terveystiedon opetuksen sekä ammatillisten tutkinnon osien opetuksen välillä

Työelämätaidot -opintojakson opintoihin kuuluu työergonomian osuus. Muusikoiden tai pianonviritäjien ergonomisiin ongelmiin perehtynyt asiantuntija pitää opiskelijoille ergonomia -kokonaisuuden, jossa opiskelijat saavat käytännön tietoa ergonomian ja liikunnan merkityksestä hyvinvoinnilleen ja jaksamiselleen työelämässä mahdollisimman terveenä.

Peruskoulupohjaiset opiskelijat suorittavat yhteisiin tutkinnon osiin kuuluvan Työkyvyn- ja hyvinvoinnin ylläpitäminen (valinnaiset osaamistavoitteet) liikunnan suorituksen itsenäisesti opettajan ohjauksessa pitäen liikkumisestaan ja hyvinvoinnin edistämistään oppimispäiväkirjaa. Opintojakson teemoja ovat liikkuminen, rentoutuminen, oman ammattialan ergonomia ja fysioterapeutin antamat henkilökohtaiset ohjeet, kuinka vahvistaa omaa työkykyä erilaisin fyysisin harjoituksin.

Kaikille opiskelijoille tarjotaan mahdollisuus yksilöllisten, muotoon valettujen korvatulppien hankkimiseen. Konservatorio korvaa opiskelijalle puolet hankintahinnasta.

9. Opiskelijoiden terveydentilan tai toimintakyvyn muutoksista johtuvien ja muiden ongelmien varhaista tunnistamista edistävät toimenpiteet

Konservatoriossa on käytössä puheeksi ottamisen ja varhaisen tuen toimintamalli. Huolen puheeksi ottaminen on toimintatapa, jolla puututaan rakentavasti ja avoimesti huolenaiheisiin mm. poissaoloihin, päihdeongelmiin, kiusaamiseen tai yleensä elämänhallinnan ongelmiin. Varhaisessa tuessa on kysymys myös rajojen asettamisesta ja niistä kiinni pitämisestä. Tätä varten Konservatoriolla on opiskelijoiden kanssa yhdessä laaditut ammatillisen koulutuksen pelisäännöt.

Huolen heräämisen ja varhaisen tuen yleinen toimintaohje:

- Kun huoli herää, ilmoita apulaisrehtorille tai ota asia puheeksi opiskelijan kanssa. Opiskelijan ollessa alle 18-vuotias, ottaa apulaisrehtori yhteyttä hänen huoltajaansa.
- Asia etenee apulaisrehtorin ja/tai kuraattorin/psykologin, terveydenhoitajan tai muun asiantuntijan kanssa esimerkiksi yksilökohtaisessa asiantuntijaryhmässä, jossa sovitaan toimenpiteistä yhdessä opiskelijan ja hänen huoltajansa kanssa.

10. Yhteistyö opiskelijoiden ja heidän huoltajiensa kanssa

Konservatorion ja kotien yhteistyömuotoja ovat vanhempain tapaamiset, konsertit ja muut tapahtumat, Wilma-verkkoliittymän kautta tapahtuva viestintä, henkilökohtaiset yhteydenotot ja erilaiset palautekyselyt.

Valtaosa konservatorion ammatillisen koulutuksen opiskelijoista on täysi-ikäisiä, mutta alaikäisten opiskelijoiden huoltajille annetaan pyydettyä Wilma-tunnukset, jotta opiskelijan opintojen ja opiskelun seuraaminen on mahdollista.

Konservatorio toivoo huoltajilta aktiivisuutta, koska alaikäisten opiskelijoiden määrä on pieni ja yhteisten tilaisuuksien järjestäminen ja niihin pääseminen voi olla haastavaa. Huoltajia informoidaan ottamaan rohkeasti yhteyttä opettajaan tai apulaisrehtoriin. Myös apulaisrehtori voi ottaa yhteyttä alaikäisen opiskelijan huoltajaan, jos yksin opiskelijan kanssa ei asiaa saada järjestetyksi.

Opiskelijoilta kysytään opintojen alussa lähiomaisen yhteystiedot sellaista tilannetta varten, jossa oppilaitoksen koulun olisi saatava hätätilanteessa yhteys opiskelijan läheiseen. Lisäksi täysi-ikäisiltä opiskelijoilta kysytään saako oppilaitos olla yhteydessä läheiseen, jos havaitsee ongelmia opiskelijan opinnoissa tai opiskelussa.

11. Muita ohjeita

Opiskelijoita kehoitetaan ilmoittamaan opettajille tai apulaisrehtorille mahdollisista sairauksista, jotka saattaisivat aiheuttaa äkillisen sairauskohtauksen opiskelupäivän aikana (esim. diabetes, epilepsia) tai joihin hän saattaa tarvita lääkitystä kesken opiskelupäivän.

Opiskelijat voivat myös ilmoittaa oppilaitoksen ravintolapalvelun tuottajalle mahdolliset erityisruokavalionsa ja ruoka-aine-allergiansa.

Jos opiskelijalla on ongelmia osallistua opetukseen tai häntä kohtaan suunnitellaan kurinpitotoimien käyttämistä, kutsutaan yhteistyöhön mukaan opiskeluhuollon asiantuntijat.

11.1 Toiminta äkillisissä kriiseissä sekä uhka- ja vaaratilanteissa

Helsingin Konservatorion pelastussuunnitelma sisältää toimintasuunnitelman eri uhkatilanteiden (tulipalo, tapaturma, pommiuhka, vakava väkivaltatilanne tai sen uhka, vaaralliset aineet, sähkökatko, varkaus, ryöstö tai radioaktiivinen laskeuma) varalle. Lisäksi Helsingin Konservatoriossa on kriisisuunnitelma, jossa kuvataan mm.

- kriisitilanteiden ehkäisy ja niihin varautuminen,
- johtamisen periaatteet, yhteistyö sekä työn- ja vastuunjako erilaisissa kriisitilanteissa ja niihin varautumisessa,
- koulutuksen järjestäjän sisäinen ja ulkoinen tiedottaminen sekä viestinnän periaatteet,
- suunnitelmaan perehdyttäminen ja siitä tiedottaminen henkilöstölle, opiskelijoille, huoltajille ja yhteistyötahoille,
- toimintatavat erilaisissa äkillisissä kriisitilanteissa ja oppilaitoksen turvallisuutta koskevien ohjeiden yhteensovittaminen (pelastussuunnitelma ja muut turvallisuusohjeet),
- psykososiaalisen tuen ja jälkihoidon järjestäminen,
- toimintavalmiuksien ylläpitäminen ja
- suunnitelman arviointi ja päivittäminen.

Kriisisuunnitelman laatimisesta vastaa kiinteistö- ja palvelupäällikkö ja työsuojelutoimikunta yhteistyössä tarvittavien viranomaisten kanssa. Helsingin Konservatorion opiskeluhuoltoryhmä seuraa osaltaan, että suunnitelma on ajan tasalla.

11.2 Esteettömyys ja tapaturmien ehkäiseminen

Esteettömyydellä pyritään varmistamaan kaikkien oppilaitoksessa asioivien mahdollisimman omaehtoinen liikunta ja toimiminen. Tapaturmia ehkäistään oppilaitoksen pelastussuunnitelman keinoin sekä kiinnittämällä huomiota opetuksen, harjoittelun ja esitysten tuomiin turvallisuusnäkökohtiin (esim. liikkuminen näyttämöllä, kuulovaurioiden ehkäiseminen, soitinten kantaminen).

Esteettömyysnäkökohdat huomioidaan mm. kulkuväylissä ja -pinnoissa (pituuskaltevuus, sivukaltevuus), opasteissa, ovissa (myös vetimet, painikkeet ja lukot), kynnyksissä, portaiden käsijohteissa ja luiskissa, hissien painikkeissa ja hälytysjärjestelmässä, wc-tiloissa, valaistuksessa, pintamateriaaleissa, aularavintolan istuinten määrässä ja sijoittelussa, aularavintolan palvelutiskin korkeudessa sekä peilien sijoituskorkeuksissa.

Tapaturmien ehkäistään ennalta ylläpitämällä lisäämällä tapaturmariskejä koskevaa tietoisuutta. Henkilöstölle suunnatut ensiapukoulutukset lisäävät valmiutta toimia tapaturman sattuessa.

Helsingin Konservatoriossa on meluhaittojen ehkäisyyn laadittu meluntorjuntaohjelma.

11.3 Päihteet ja savuttomuus

Helsingin Konservatorio on päihteetön ja savuton työ- ja opiskelupaikka. Tupakointi on kielletty konservatorion sisätiloissa sekä oppilaitoksen käytössä olevalla ulkoalueella. Alkoholin ja huumeiden hallussapito sekä niiden vaikutuksen alaisena esiintymisen oppilaitoksessa sekä opiskeluun liittyvissä tapahtumissa oppilaitoksen ulkopuolella on myös ehdottomasti kielletty. Huumausainetestaukseen liittyvät toimenpiteet on kuvattu konservatorion päihdesuunnitelmassa.

Konservatorion päihdesuunnitelmassa on kerrottu kirjalliset toimintaohjeet tupakoinnin, nuuskaamisen sekä päihteiden käytön ennaltaehkäisemiseksi, päihdeongelmiin puuttumiseksi ja päihdeongelman hoitoon ohjausta varten.

12. Opiskeluhuollosta tiedottaminen

Opiskelijahuollosta ja sen saavutettavuudesta tiedotetaan opiskelijoille ja heidän huoltajille mm.

- orientaatioviikolla (apulaisrehtori, kuraattori, psykologi, terveydenhoitaja)
- opintojen ohjauksen yhteydessä (apulaisrehtori, pianonvirytyksen osaamisalan lehtori)
- opiskelijan oppaassa
- ilmoitustaululla
- Wilmassa

Tarvittaessa opiskelijalle annetaan henkilökohtaista ohjausta käytettävissä olevista opiskeluhuollon palveluista. Henkilökunta saa perustietoa Wilmasta (tiedotteet) ja intrasta (opiskeluhuollon suunnitelmat ja muut terveyteen ja turvallisuuteen liittyvät suunnitelmat ja ohjeistukset).

13. Opiskeluhooltosuunnitelman toteutuminen ja seuraaminen

Opiskeluhooltoryhmä ja konservatorion johtokunta seuraavat opiskeluhooltosuunnitelman ja opiskeluhuollon toimenpiteiden toteutumista. Lisäksi Helsingin kaupungin opetusviraston asettama ammatillinen yhteistyöryhmäfoorumi seuraa opiskeluhuollon kokonaisuuden toteutumista.

- Opiskeluhooltoryhmä seuraa yhteisöllisen ja yksilökohtaisen opiskeluhuollon käytänteiden toteutumista ja raportoi konservatorion johtokunnalle lukuvuosittain.
- Tietoa opiskeluhuollon toteutumisesta saadaan kouluterveyskyselyjen ja muiden kyselyjen tuloksista sekä opiskelija-, huoltaja- että opettajapalautteista. Toimintaa kehitetään mm. saadun palautteen avulla.
- Opiskeluhuollosta saatavien palaute- ja tilastotietojen pohjalta opiskeluhooltoryhmä kehittää toimintaa edelleen.
- Seurattavat asiat ja niistä vastuussa olevat tahot määritellään tarkemmin opiskeluhuollon ohjausryhmän ja konservatorion opiskeluhooltoryhmän linjauksissa.
- Opiskelijahuollon toteuttamisesta ja saaduista keskeisistä palautetuloksista tiedotetaan opiskelijoille, huoltajille, oppilaitoksen henkilökunnalle ja tarvittaville yhteistyökumppaneille.

Opiskeluhooltosuunnitelma päivitetään viimeistään vuoden kuluessa siitä, kun Helsingin kaupungin lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma on tarkistettu.

14. Opiskeluhooltoryhmä

Opiskeluhooltoryhmän asiantuntijoiden yhteystiedot löytyvät vuosittain päivitetävästä Opiskelijan oppaasta ja konservatorion verkkosivuilta.

Kuraattori
Psykologi
Terveystenhoitaja

Lisäksi opiskeluhooltoryhmään kuuluvat:

Opettajien edustajat, jotka valitaan lukuvuosittain sekä musiikin että pianonvirityksen osaamisalalta.
Opiskelijoiden edustajat, jotka valitaan lukuvuosittain sekä musiikin että pianonvirityksen osaamisalalta.

Apulaisrehtori
Rehtori

Liite 1:

Suunnitelma opiskelijoiden ja oppilaiden suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä

Sisällys

1. Johdanto
2. Epäasiallinen kohtelu ja häirintä opiskeluyhteisössä
 - Väkivalta
 - Kiusaaminen
 - Häirintä
 - Seksuaalinen häirintä
3. Ehkäiseminen
4. Puuttuminen
5. Toimintaohjeita
 - 4.1 Kiusaamisen ja häirinnän kohteeksi joutuneelle
 - 4.2 Koulun henkilöstölle
 - 4.3 Opiskelijalle
 - 4.4 Jos sinua syytetään kiusaamisesta tai häirinnästä
6. Lainsäädäntö
7. Yhteyshenkilöt

1. Johdanto

Opiskelijoiden ja oppilaiden hyvinvoinnista huolehtiminen on Helsingin Konservatoriossa keskeinen tavoite. Konservatorio ei hyväksy minkäänlaista epäasiallista kohtelua, kiusaamista tai häirintää. Helsingin Konservatorion opiskelijoilla ja oppilailla on oikeus turvalliseen ja viihtyisään opiskeluympäristöön.

Tämä suunnitelma on ohjeistus opiskelijoiden ja oppilaiden (jatkossa käytetään vain opiskelija - sanaa tarkoittaen molempia) suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä. Samat käytännöt sopivat myös työntekijöihin vastaavissa tilanteissa.

2. Epäasiallinen kohtelu ja häirintä opiskeluyhteisössä

Epäasiallinen kohtelu voi ilmetä monella tavalla. Jokaisessa yhteisössä syntyy ajoittain ihmisten välisiä ristiriitoja, mutta kaikki ristiriidat eivät kuitenkaan ole henkistä väkivaltaa tai kiusaamista.

Väkivaltaa on tarkoituksellinen itseen, toiseen henkilöön, ryhmään tai yhteisöön kohdistettu fyysinen voiman tai vallan käyttö, uhkailu tai niiden toteutus. Väkivalta voi olla myös henkistä väkivaltaa tai seksuaalista väkivaltaa tai ahdistelua.

Henkinen väkivalta on pitkään jatkuvaa, toistuvaa kiusaamista, mitätöintiä tai muuta kielteistä käyttäytymistä, jonka kohteena ihminen kokee itsensä puolustuskyvyttömäksi. **Kiusaaminen** voi olla fyysistä tai psyykkistä ja se voi tapahtua myös sosiaalisen median kautta. Kiusaamiseen liittyy yleensä voimasuhteiden epätasapaino; kiusattu on jollakin tavalla puolustuskyvytön kiusaajaan nähden.

Kiusaamista on esimerkiksi:

- kun henkilöä nöyrytetään tai loukataan toistuvasti tai kun henkilön sosiaalisia suhteita rajoitetaan tai hänen kanssaan ei puhuta eikä hänen tervehdyksiinsä vastata
- kun henkilön mainetta liataan, levitetään juoruja tai tehdään naurunalaiseksi
- kun henkilöä uhataan ruumiillisella väkivallalla

Kiusaamista ei ole:

- kun rehtori tai opettaja johto- tai valvontavaltansa perusteella antaa määräyksiä
- opintoihin liittyvistä päätöksistä tai tulkinnoista syntyä ristiriitoja
- kurinpidollinen huomautus tai rangaistus

Häirintää on henkilön tai ihmisryhmän arvon ja koskemattomuuden loukkaaminen siten, että luodaan uhkaava, halventava tai hyökkäävä ilmapiiri. Häirintä on yksi syrjinnän muodoista. Kiellettyä on sekä tarkoituksellinen häirintä että menettely, jonka seuraukset ovat loukkaavia.

Seksuaalisella häirinnällä tarkoitetaan sanallista, sanatonta tai fyysistä, luonteeltaan seksuaalista ei-toivottua käytöstä. Seksuaalinen häirintä loukkaa henkilön fyysistä tai psyykkistä koskemattomuutta luomalla uhkaava, vihamielinen, halventava, nöyryyttävä tai ahdistava ilmapiiri. Häirinnälle tyypillistä on sen toistuvuus, mutta se voi olla myös yksittäinen teko.

Seksuaalinen häirintä voi ilmetä ainakin seuraavin tavoin:

- seksuaalisesti vihjailevat eleet tai ilmeet
- epäasialliset seksuaaliset puheet, kaksimieliset vitsit sekä vartaloa, pukeutumista tai yksityiselämää koskevat huomautukset tai kysymykset
- epäasialliset seksuaaliset sisällöt eri sosiaalisen median kanavissa, tekstiviestit, sähköpostit, puhelinsoitot

- fyysinen koskettelu ja lähentely
- sukupuoliyhteyttä tai muuta sukupuolista kanssakäymistä koskevat ehdotukset tai vaatimukset
- seksuaalirikos kuten raiskaus, sen yritys tai seksuaalinen ahdistelu

3. Ehkäiseminen

Kiusaamista, väkivaltaa ja häirintää ehkäistään opiskelijoiden hyvinvointia lisäämällä. Opiskelijoiden hyvinvointia edistetään laadukkaalla opetuksella, viihtyisillä oppimisympäristöillä, opiskelijoiden osallisuudella sekä opettamalla hyväksymään erilaisuutta ja kannustamalla yksilöllisyyteen.

HOKS-keskusteluissa kartoitetaan henkilökohtaisen ohjauksen tarve, josta voi nousta esiin aikaisemmin tapahtunut kiusaaminen tai häirintä.

Ammatillisten opintojen alkuvaiheessa on tärkeää, että

- Opiskelijat ryhmytetään ja sitä kautta kehitetään ryhmän ilmapiiriä positiiviseksi
- Kiinnitetään huomiota aiemmissa opinnoissa mahdollisesti esiintyneeseen kiusaamiseen ja tarjotaan tukea kiusaamisesta aiheutuneisiin seurauksiin
- Koulutuspäällikkö käy opiskelijoiden kanssa läpi koulun järjestyssäännöt sekä esittelee suunnitelman opiskelijan suojaamiseksi väkivallalta, kiusamiselta ja häirinnältä
- Puuttumista asiaan, jos havaitaan ryhmässä tapahtuvaa kiusaamista tai häirintää.

Aiheesta keskustellaan opiskelijoiden kanssa ja tehdään selväksi, että opiskelijalla on aina oikeus saada apua tullessaan kiusatuksi, häirityksi tai kohdatessaan väkivaltaa. Avoimesti puhuminen edesauttaa asioiden käsittelyä.

4. Puuttuminen

Jokainen on velvollinen välittömästi puuttumaan havaitsemaansa väkivaltaan, kiusaamiseen ja häirintään.

Helsingin Konservatoriossa tilanteeseen puututaan, jos

- henkilö kokee tullessaan kiusatuksi tai häirityksi
- joku muu (opiskelukaveri, kotiväki, opettaja) kokee jotakuta kiusattavan
- huomataan, että ilkivalta kohdistuu toistuvasti samaan henkilöön
- luokan ilmapiiri tai käytös toisia kohtaan on epäkunnioittavaa.

Opiskelija, opettaja, kotiväki tai joku muu välittää tiedon asiasta koulutuspäällikölle, joka selvittää asiaa sekä vie tiedon eteenpäin rehtorille. Yhteyttä voi ottaa myös kuraattoriin tai opiskeluterveydenhuoltoon.

Konservatorion koko henkilöstön tulee rohkaista opiskelijoita ilmoittamaan havaitsemastaan tai kohtaamastaan seksuaalisesta häirinnästä. **Asiasta tulee kertoa joko rehtorille tai apulaisrehtorille, jotta asiaa voidaan selvittää.** Myös konservatorion tekemistä kyselyistä ja opiskelijapalautteesta esiin nousseet nimettömät ilmoitukset, koskien seksuaalista häirintää, selvitetään mahdollisuuksien mukaan.

5. Toimintaohjeita

Jos joudut kohdelluksi epäasiallisesti, ilmoita kiusaajalle tai häiritsijälle heti, että et hyväksy hänen toimintaansa ja pyydä häntä lopettamaan. Kyse saattaa olla siitä, että hän itse ei ymmärrä toimivansa loukkaavasti. Jos epäasiallinen käytös jatkuu, ota yhteys konservatorion työntekijään. Konservatorion henkilökuntaan kuuluvien tehtävänä on kaikin käytettävissä olevin keinoin saada epäasiallinen kohtelu tai häirintä loppumaan.

Pidä kirjaa tapahtumista. Kiusaajaa tai häiritsijää ei saada vastuuseen, ellei tapahtumia pystytä todistamaan. Mahdolliset sähköpostit tai muut viestit kannattaa myös säilyttää.

Jos sinua syytetään kiusaamisesta tai häirinnästä, kerro henkilökuntaan kuuluvalle henkilölle asiasta. Vaikka et omasta mielestäsi olisikaan syyllistynyt kiusaamiseen tai häirintään, älä vähättele valittajan tuntemuksia, vaan lopeta välittömästi epäasiallisesti kuvattu käytöksesi. Joskus jokapäiväisten ristiriitojen ratkaisemisen ja kiusaamisen raja on epäselvä. Ketään ei leimata kiusaajaksi pelkkien syytösten perusteella.

Kiusaamiseen, häirintään, väkivaltaan puuttumisen prosessi

1. Asian ensimmäisenä tietoonsa saanut konservatorion henkilökuntaan kuuluva tekee alustavan selvityksen tapauksesta ja asianosaisista.
2. Em. henkilö ilmoittaa tapahtuneesta rehtorille, koulutuspäällikölle, kuraattorille tai psykologille.
3. Asianosaisia opiskelijoita kuullaan ja päätetään jatkotoimenpiteistä.
4. Mikäli yllä mainittuun toimintaan syyllistynyt/syyllistyneet ovat täysi-ikäisiä, päättää rehtori mahdollisista kurinpitotoimista sekä rikosilmoituksen laatimisesta poliisille.
5. Mikäli syyllinen/syylliset ovat alaikäisiä, otetaan konservatoriosta yhteyttä huoltajiin. Rehtori päättää mahdollisesta lastensuojeluilmoituksesta, rikosilmoituksesta sekä oppilaitoksen kurinpitotoimista.
6. Kiusaamisen, häirinnän tai väkivallan uhriksi joutuneelle opiskelijalle järjestetään konservatorion toimesta tukea tapauksen jälkeen. Tarvittaessa opiskelija ohjataan asiantuntija-avun piiriin. Uhrin ollessa alaikäinen tapahtuneesta ilmoitetaan asian niin vaatiessa opiskelijan huoltajille, lastensuojeluun sekä poliisille.

[Ohjeet ammatillisen ja lukiokoulutuksen opiskelijoille Seksuaalisen häirinnän ja väkivallan ehkäiseminen ja siihen puuttuminen \(Opetushallitus\)](#)

6. Lainsäädäntö

Laki ammatillisesta koulutuksesta L531/2017
Asetus matillisesta koulutuksesta A673/2017
Työturvallisuuslaki L738/2002
Tasa-arvolaki L1329/2014 (609/1986)
Yhdenvertaisuuslaki L1325/2014
Rikoslaki L626/1996

7. Yhteyshenkilöt

Rehtori
Apulaisrehtori
Kuraattori
Psykologi